

Sygn. akt VIII C 2942/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 września 2017 roku

Sąd Rejonowy dla Łodzi-Widzewa w Łodzi VIII Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: S.S.R. Anna Bielecka-Gąszcz

Protokolant: st. sekr. sąd. Anna Zuchora

po rozpoznaniu w dniu 4 września 2017 roku w Łodzi

na rozprawie

sprawy z powództwa M. B.

przeciwko B. K. (1), J. K. i A. K.

o ustalenie nieważności umowy najmu, zawartej w dniu 30 listopada 2012 roku pomiędzy B. K. (1) a J. K. i A. K.

1. oddała powództwo;
2. nie obciąża powódki obowiązkiem zwrotu kosztów procesu należnych stronie pozwanej;
3. nakazuje przyznać i wypłacić ze środków Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego dla Łodzi-Widzewa w Łodzi na rzecz adw. S. G. kwotę 738 zł (siedemset trzydzieści osiem złotych) tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu pozwanym B. K. (1), J. K. i A. K..

Sygn. akt VIII C 2942/16

UZASADNIENIE

W dniu 15 listopada 2016 roku powódka M. B. wytoczyła przeciwko pozwanym B. K. (1), J. K. i A. K. powództwo o ustalenie nieważności umowy najmu zawartej w dniu 30 listopada 2012 roku pomiędzy B. K. (1) a J. K. i A. K., a ponadto wniosła o zasądzenie zwrotu kosztów procesu.

W uzasadnieniu powódka wskazała, że powyższa umowa najmu została sporządzona w celu obejścia prawa i dla pozorów, będąc swego rodzaju fikcją prawną, sporządzona i wpisana do księgi wieczystej nieruchomości po to by oszukać wierzycieli egzekwujących oraz utrudnić lub uniemożliwić egzekucję z nieruchomości. Wpis tej umowy najmu miał być elementem uniemożliwiającym sprzedaż nieruchomości bądź przejęcie mieszkania przez nowego właściciela, który nabył nieruchomość w drodze licytacji komorniczej. Umowa została sporządzona pomiędzy najbliższymi członkami rodziny, tj. córką i rodzicami, oraz nie zawiera takich elementów jak wysokość czynszu, sposób i okres wypowiedzenia umowy, możliwość podniesienia opłaty przy 30-letnim okresie najmu, ponadto wynajmująca mieszka w wynajmowanym mieszkaniu, wreszcie umowa została zawarta na bardzo długi okres czasu 30-lat, na czas określony, z datą pewną, po to by nabywca nie mógł jej wypowiedzieć, gdyż lokal jest lokalem mieszkalnym. Powódka podkreśliła też, że umowa została zawarta 30 listopada 2012 roku w czasie zajmowania nieruchomości – przed zajęciem, po to by korzystać z prawa powoływania się na umowę w toku egzekucji i możliwości wpisania umowy do KW. **(pozew k. 16-21)**

W dniu 30 czerwca 2017 roku pozwani złożyli wniosek o ustanowienie pełnomocnika z urzędu, zaś postanowieniem z dnia 4 lipca 2017 roku referendarz sądowy w Sądzie Rejonowym dla Łodzi-Widzewa w Łodzi ustanowił dla pozwanych pełnomocnika z urzędu, którego wyznaczyła Okręgowa Rada Adwokacka w Ł.. **(wniosek k. 39, postanowienie k. 49, pismo (...) k. 51)**

W odpowiedzi na pozew pozwani, reprezentowani przez pełnomocnika z urzędu, nie uznali powództwa i wnieśli o jego oddalenie. Pozwani podnieśli, że okoliczności faktyczne sprawy są całkowicie odmienne od przedstawionych przez powódkę. Podkreślili, że umowa najmu została zawarta w dniu 30 listopada 2012 roku, a zajęcie nieruchomości nastąpiło później, nadto wpisanie umowy najmu do księgi wieczystej nie spowodowało niemożności prowadzenia egzekucji z tego składnika majątku i jego sprzedaży w toku egzekucji, gdyż taka sprzedaż licytacyjna miała miejsce. Pozwani powołali się także na przepis art. 1002 k.p.c., wskazując, że skoro nabywca licytacyjny lokalu mieszkalnego nie skorzystał z uprawnienia do wypowiedzenia umowy w trybie art. 1002 k.p.c., skutkiem tego aktualna właścicielka nieruchomości nie ma takiego uprawnienia. Wreszcie podnieśli, że powództwo nie zasługuje na uwzględnienie z powodu braku istnienia interesu prawnego po stronie powódki, który istnieje jedynie wówczas, gdy istnieje niepewność stanu prawnego lub prawa, która nie występuje w przedmiotowym stanie faktycznym. **(odpowiedź na pozew k. 53-57)**

Na rozprawie w dniu 4 września 2017 roku powódka podtrzymała powództwo w całości. Na pytanie czy składa inne wnioski dowodowe poza dokumentami powódka oświadczyła, że nie składa innych wniosków dowodowych i twierdzeń (zapis 00.07.00-00.07.30 przebiegu rozprawy). Następnie powódka potwierdziła tożsame stanowisko zapytana o to ponownie przed zamknięciem rozprawy (zapis 00.08.30-00.09.19 przebiegu rozprawy), na wyraźne stwierdzenie Przewodniczącego, że skoro powódka nie wnosi o przesłuchanie nikogo, Sąd zamyka rozprawę, powódka nie oponowała, lecz zgodziła się z powyższym, zobowiązując się jedynie do podania na piśmie jeszcze tego samego dnia o załączenie jakich dokumentów z akt komorniczych wnosi, poprzez podanie numerów konkretnych kart z akt komorniczych Km 5695/12 (Przewodniczący zezwolił przy tym powódce na przejrzenie akt sprawy po rozprawie, jako, że w (...) tutejszego Sądu odmówiono powódce wglądu do akt przed rozprawą w dniu sesji).

Pełnomocnik pozwanych ani pozwani nie stawili się na rozprawę, przy czym pozwani zostali zawiadomieni o jej terminie, zaś pełnomocnik z urzędu został ustanowiony po wyznaczeniu terminu rozprawy we wrześniu 2017 roku, zatem po wyznaczeniu przez (...) winien niezwłocznie zbadać akta sprawy, a skoro złożył odpowiedź na pozew w dniu 31 lipca 2017 roku, winien wiedzieć o wyznaczonym terminie rozprawy. Z tych przyczyn wniosek pełnomocnika pozwanych z dnia 4 września 2017 roku o odroczenie rozprawy nie mógł być uznany za usprawiedliwiony. **(pismo procesowe powódki k. 29, skrócony protokół rozprawy 70-71, zapis przebiegu rozprawy płyta CD k. 111)**

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

Z dniem 15 listopada 2012 roku Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym dla Łodzi-Widzewa w Łodzi J. Z. doręczył dłużnikowi B. K. (1) zawiadomienie o wszczęciu egzekucji w sprawie Km 5695/12, zaś doręczenie to nastąpiło przez awizo (data pierwszej awizacji 31.10.2012 roku, data drugiej awizacji 08.11.2012 roku, zaś data zwrotu do nadawcy z powodu niepodjęcia przesyłki w terminie 16.11.2012 roku – k. 15 akt komorniczych) (później zawartość niepodjętej przesyłki została dłużnikowi wydana w kancelarii w dniu 11.12.2012 roku – karta 16 akt komorniczych, co jednak nie zmienia daty doręczenia z dniem 15.11.2012 roku przez awizo).

Powódka nie wykazała kiedy dłużnikowi B. K. (1) doręczono zawiadomienie o wszczęciu egzekucji z ograniczonego prawa rzeczowego w postaci spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu mieszkalnego nr (...) położonego przy ul. (...) w Ł.. **(z akt Km 5695/12 niepodjęta korespondencja wraz z potwierdzeniem odbioru k. 15 i 16)**

W dniu 30 listopada 2012 roku w Ł. pomiędzy dłużniczką B. K. (1) a A. K. i J. K. została zawarta umowa najmu o treści wskazanej na kartach 22-24 akt sprawy, a dotycząca lokalu mieszkalnego nr (...) przy ul. (...) w Ł.. Na mocy tej umowy dłużniczka oddała lokal w najem swoim rodzicom na czas oznaczony 30 lat, tj. do dnia 30 listopada 2042 roku.

W dziale III księgi wieczystej nr (...) prowadzonej dla przedmiotowego ograniczonego prawa rzeczowego ujawniono sporne prawo najmu, jako prawo osobiste na rzecz A. K. i J. K., ze wskazaniem, że podstawę wpisu do księgi wieczystej stanowiła umowa najmu z podpisami notarialnie poświadczonymi z dnia 30.11.2012 roku, wniosek o dokonanie wpisu wpłynął 3 stycznia 2013 roku, zaś wpisu dokonano 25 stycznia 2013 roku. **(kserokopia umowy k. 22-24, wydruk z KW k. 58-60)**

W dziale II księgi wieczystej nr (...) jako osoba, której przysługuje spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego, wpisana jest powódka M. B., ze wskazaniem, iż podstawę wpisu stanowiła umowa sprzedaży z dnia 14 października 2016 roku. **(wydruk z KW k. 58-60)**

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił bądź jako bezsporny, bądź na podstawie znajdujących się w aktach sprawy dowodów z dokumentów, które nie były kwestionowane przez strony.

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Powództwo nie było zasadne i nie zasługiwało na uwzględnienie.

Powódka oparła swoje żądanie ustalenia nieważności umowy najmu zawartej w dniu 30 listopada 2012 roku pomiędzy B. K. (1) a J. K. i A. K. na treści art. 189 k.p.c.

Zgodnie z tym przepisem, powód może żądać ustalenia przez sąd istnienia lub nieistnienia prawa lub stosunku prawnego, gdy ma w tym interes prawny.

Przepis art. 189 k.p.c. przyznaje prawo do ochrony praw podmiotowych i jednocześnie stanowi o dopuszczalności takiego powództwa. Z brzmienia samego przepisu jasno wynika, że decydujący dla korzystania z formy powództwa o ustalenie prawa lub stosunku prawnego jest wyłącznie interes prawny powoda.

Interes prawny powoda w wytoczeniu powództwa o ustalenie stanowi kryterium zasadności wyboru tej formy ochrony praw i jest przesłanką materialnoprawną powództwa o ustalenie. Stwierdzenie jego braku może nastąpić dopiero na etapie merytorycznego rozpatrywania sprawy i dlatego brak interesu prawnego powoduje oddalenie powództwa z powodu jego bezzasadności, a nie odrzucenie pozwu z powodu jego niedopuszczalności.

Interes prawny powoda musi istnieć obiektywnie, aby uzasadniać żądanie ustalenia prawa lub stosunku prawnego. Jego istnienia nie można oczywiście traktować jako jedynej przesłanki decydującej o uwzględnieniu powództwa o ustalenie, ale jest on warunkiem umożliwiającym dalsze badanie w zakresie istnienia lub nieistnienia ustalanego prawa lub stosunku prawnego.

Interes prawny - jest to interes dotyczący szeroko rozumianych praw i stosunków prawnych (por. T. Rowiński: Interes prawny w procesie cywilnym i w postępowaniu nieprocesowym, Warszawa 1971, s. 22; E. Budna: Glosa do uchwały Sądu Najwyższego z 19 kwietnia 1988 roku, III CZP 26/88, OSP 1991/1/s.9 i nast.; wyrok Sądu Apelacyjnego z dnia 15 kwietnia 1999 roku, I ACa 1046/98, OSA 1999/11-12/49), a w przypadku ustalania praw czy stosunków prawnych występuje z reguły (ale nie tylko) wówczas, gdy istnieje niepewność tego prawa lub stosunku prawnego zarówno z przyczyn faktycznych, jak i prawnych.

Istnienie tego interesu jest kwestionowane formalnie w tych sytuacjach, w których występuje równocześnie - obok - także inna forma ochrony praw powoda.

Skoro zatem interes prawny jest materialnoprawną przesłanką powództwa o ustalenie, Sąd meriti miał obowiązek badania z urzędu czy istnieje interes prawny powódki uzasadniający oparcie powództwa na art. 189 k.p.c., co oczywiście nie zwalniało powódki z ciężaru udowodnienia w przedmiotowym procesie okoliczności faktycznych, z których wywodziła skutki prawne.

W ocenie Sądu, w rozpatrywanej sprawie powódka nie wykazała, że ma interes prawny w wytoczeniu powództwa o ustalenie, gdyż M. B. w ogóle nie wykazała kiedy dłużnikowi B. K. (1) doręczono zawiadomienie o wszczęciu egzekucji z ograniczonego prawa rzeczowego w postaci spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu mieszkalnego nr (...) położonego przy ul. (...) w Ł., zaś data doręczenia dłużnikowi zawiadomienia o wszczęciu egzekucji z ograniczonego prawa rzeczowego miała pierwszorzędne znaczenie dla oceny czy ewentualna umowa najmu z dnia 30 listopada 2012 roku może w ogóle wywierać dla powódki jako osoby, która nabyła spółdzielcze własnościowe prawo do spornego lokalu mieszkalnego, jakiegokolwiek ujemne konsekwencje.

Należy bowiem zauważyć, że gdyby kwestionowana umowa najmu została zawarta przed datą doręczenia dłużnikowi zawiadomienia o wszczęciu egzekucji z ograniczonego prawa rzeczowego, zastosowanie znajdowałby przepis art. 678 § 1 i 2 k.c. oraz przepis art. 1002 k.p.c., zaś gdyby nabywca licytacyjny nie skorzystał z uprawnienia do wypowiedzenia umowy najmu w trybie art. 1002 k.p.c. (co w przedmiotowej sprawie nie było wykazane), można byłoby rozważać interes prawny powódki w wytoczeniu powództwa o ustalenie nieważności umowy najmu, na podstawie art. 189 k.p.c.

Gdyby zaś kwestionowana umowa najmu została zawarta po dacie doręczenia dłużnikowi zawiadomienia o wszczęciu egzekucji z ograniczonego prawa rzeczowego, zastosowanie znajdowałby przepis art. 930 § 4 k.p.c., oddanie zajętej rzeczy w najem byłoby bezskuteczne wobec nabywcy nieruchomości w egzekucji, a w takim przypadku wydaje się, że i powódka nie miałaby interesu prawnego w wytoczeniu powództwa o ustalenie nieważności umowy najmu, która byłaby także wobec powódki bezskuteczna.

Odwołując się do powyższych przepisów, wskazać należy, że zgodnie z art. 678 § 1 i 2 k.c., w razie zbycia rzeczy najętej w czasie trwania najmu nabywca wstępuje w stosunek najmu na miejsce zbywcy; może jednak wypowiedzieć najem z zachowaniem ustawowych terminów wypowiedzenia. Powyższe uprawnienie do wypowiedzenia najmu nie przysługuje nabywcy, jeżeli umowa najmu była zawarta na czas oznaczony z zachowaniem formy pisemnej i z datą pewną, a rzecz została najemcy wydana. Natomiast po myśli przepisu art. 1002 k.p.c. z chwilą uprawomocnienia się postanowienia o przysądzeniu własności nabywca wstępuje w prawa i obowiązki dłużnika wynikające ze stosunku najmu i dzierżawy stosownie do przepisów prawa normujących te stosunki w wypadku zbycia rzeczy wynajętej lub wydzierżawionej. W przypadku gdy umowa najmu lub dzierżawy nieruchomości zawarta była na czas oznaczony dłuższy niż dwa lata, nabywca może wypowiedzieć tę umowę, w ciągu miesiąca od uprawomocnienia się postanowienia o przysądzeniu własności, z zachowaniem rocznego terminu wypowiedzenia, o ile umowa nie przewiduje terminu krótszego, chociażby umowa została zawarta z zachowaniem formy pisemnej i z datą pewną, a rzecz została najemcy lub dzierżawcy wydana.

Dokonując wstępnej analizy obu tych norm, można dojść do wniosku, że przepis art. 1002 k.p.c. stanowi niejako kontynuację reguły wyrażonej w art. 678 k.c. w tym zakresie. Reguluje on bowiem wstąpienie nowego właściciela w prawa wynajmującego w takim kształcie jaki wynika z uzgodnień najemcy i zbywcy, mających odzwierciedlenie w treści umowy, aczkolwiek odmienna jest data wstąpienia w owe prawa i obowiązki, jako że w przypadku zbycia przedmiotu umowy jest to chwila dokonania czynności prawnej i strony nie mogą określić tej daty w drodze konsensusu, jako daty przyszłej, zaś w omawianym przypadku datę wstąpienia stanowi dzień uprawomocnienia się postanowienia sądu o przysądzeniu własności. Dalece odmienne są jednakże uprawnienia wynajmującego w zakresie wypowiedzenia najmu, albowiem w przypadku nabycia przedmiotu najmu w drodze licytacji nabywca może wypowiedzieć tę umowę, w ciągu miesiąca od uprawomocnienia się postanowienia o przysądzeniu własności, z zachowaniem rocznego terminu wypowiedzenia. Oczywiście skutek ten dotyczy jedynie takiej umowy najmu, która istniała w chwili zajęcia nieruchomości, albowiem zgodnie z treścią art. 930 § 3 k.p.c. obciążenie nieruchomości przez dłużnika po jej zajęciu jest nieważne.

Przepis art. 1002 k.p.c. stanowi zatem wyłom od materialnoprawnej zasady zakazu wypowiedzenia najmu przed terminem, na jaki został on zawarty, jeżeli umowa została sporządzona z datą pewną, a przedmiot umowy wydany. Podkreślić trzeba, iż z uprawnienia do wypowiedzenia najmu nabywca może skorzystać jedynie w okresie miesiąca od uprawomocnienia się postanowienia o przysądzeniu własności. Po tym okresie nabywca traci rzeczony uprawnienie,

a stosunek najmu winien być kontynuowany do chwili, gdy upłynie okres, na jaki został on zawiązany. Oczywiście byłoby możliwe jego wypowiedzenie w przypadkach przewidzianych umową, stosownie do treści art. 673 § 3 k.c.

W myśl przepisu art. 925 § 1 k.p.c., w stosunku do dłużnika nieruchomości (podobnie spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego) jest zajęta z chwilą doręczenia mu wezwania, przy czym chodzi tu o wezwanie do zapłaty długu w ciągu dwóch tygodni pod rygorem przystąpienia do opisu i oszacowania, o którym mowa w przepisie art. 923 k.p.c. W stosunku do dłużnika, któremu nie doręczono wezwania, jako też w stosunku do osób trzecich, nieruchomości jest zajęta z chwilą dokonania wpisu w księdze wieczystej lub złożenia wniosku komornika do zbioru dokumentów.

Skoro zaś zajęcie nieruchomości należącej do dłużnika, z której ma zostać przeprowadzona egzekucja, następuje poprzez zawiadomienie dłużnika o wszczęciu egzekucji i wezwanie do dokonania dobrowolnej zapłaty egzekwowanej wierzytelności, okoliczność faktyczna kiedy takie zajęcie ograniczonego prawa rzeczowego miało miejsce w przedmiotowym stanie faktycznym była niezwykle istotna i powinna zostać wykazana przez powódkę.

Zgodnie z przepisem art. 930 § 1, 3 i 4 k.p.c., rozporządzenie nieruchomością po jej zajęciu nie ma wpływu na dalsze postępowanie. Obciążenie nieruchomości przez dłużnika po jej zajęciu jest nieważne. Oddanie zajętej nieruchomości w najem jest bezskuteczne wobec nabywcy nieruchomości w egzekucji.

Powódka uzupełniła wprawdzie braki formalne wniosku dowodowego o dopuszczenie dowodów z dokumentów zgromadzonych w aktach komorniczych Km 5695/12, jako, że wskazała sygnaturę tychże akt, a następnie konkretne dowody z dokumentów o których dopuszczenie wnosi, poprzez podanie numerów kart na których się znajdują, jednak ograniczyła się jedynie do wniosku o załączenie dowodów z dokumentów z kart 15 i 16 akt egzekucyjnych. Wniosek ten został uwzględniony i Sąd przeprowadził dowody z tychże dokumentów, ale należy zauważyć, że dokumenty te pozwoliły jedynie ustalić, iż z dniem 15 listopada 2012 roku Komornik Sądowy J. Z. doręczył dłużnikowi B. K. (1) zawiadomienie o wszczęciu egzekucji w sprawie Km 5695/12, zaś doręczenie to nastąpiło przez awizo (data pierwszej awizacji 31.10.2012 roku, data drugiej awizacji 08.11.2012 roku, zaś data zwrotu do nadawcy z powodu niepodjęcia przesyłki w terminie 16.11.2012 roku – k. 15 akt komorniczych) (później zawartość niepodjętej przesyłki została dłużnikowi wydana w kancelarii w dniu 11.12.2012 roku – karta 16 akt komorniczych, co jednak nie zmienia daty doręczenia z dniem 15.11.2012 roku przez awizo).

Powódka, pomimo wyraźnego zobowiązania w tym zakresie, nie wnosiła o dopuszczenie dowodu z żadnych innych dokumentów z akt komorniczych, tym samym M. B. nie wykazała kiedy dłużnikowi B. K. (1) doręczono zawiadomienie o wszczęciu egzekucji z ograniczonego prawa rzeczowego w postaci spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu mieszkalnego nr (...) położonego przy ul. (...) w Ł..

Należy podkreślić, że to nie doręczenie zawiadomienia o wszczęciu egzekucji, ale data doręczenia zawiadomienia o zajęciu ograniczonego prawa rzeczowego (tj. o wszczęciu egzekucji z ograniczonego prawa rzeczowego z wezwaniem do zapłaty długu w terminie 2 tygodni pod rygorem przystąpienia do opisu i oszacowania) miała znaczenie dla ustalenia czy w sprawie znajduje zastosowanie przepis art. 930 § 4 k.p.c. i powódka nie ma interesu prawnego w wytoczeniu powództwa o ustalenie w trybie art. 189 k.p.c. (trudno bowiem twierdzić, że istnieje interes prawny w ustaleniu nieważności umowy, która jest bezskuteczna wobec powoda), czy też umowa najmu została zawarta przed zajęciem rzeczy wynajętej i powódce przysługuje legitymacja czynna w przedmiotowym procesie.

Oczywiście powyższa okoliczność faktyczna powinna podlegać udowodnieniu przez powódkę, poprzez jej wniosek o dopuszczenie dowodu z określonych dokumentów z akt komorniczych, jako, że postępowanie cywilne nie przewiduje prowadzenia dowodu z akt, a jedynie dowód z określonych dokumentów urzędowych bądź prywatnych.

Powódka nie udowodniła jednak powyższego, stąd inne wnioski dowodowe nie miały znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy, jako dotyczące samej ważności/nieważności umowy. Jak już wcześniej wskazano, interes prawny powódki musi istnieć obiektywnie, aby uzasadniać żądanie ustalenia istnienia bądź nieistnienia prawa lub stosunku prawnego. Istnienia tego interesu prawnego nie można oczywiście traktować jako jedynej przesłanki decydującej o uwzględnieniu powództwa o ustalenie, ale jest on warunkiem umożliwiającym dalsze badanie w zakresie istnienia lub nieistnienia

ustalanego prawa lub stosunku prawnego. Jego niewykazanie powoduje zatem bezcelowość dalszego postępowania dowodowego.

Dodać jednak należy, że na rozprawie w dniu 4 września 2017 roku, na pytanie czy powódka składa inne wnioski dowodowe poza dokumentami, powódka oświadczyła, że nie składa innych wniosków dowodowych i twierdzeń. Następnie powódka potwierdziła tożsame stanowisko zapytana o to ponownie przed zamknięciem rozprawy na wyraźne stwierdzenie Przewodniczącego, że skoro powódka nie wnosi o przesłuchanie nikogo, Sąd zamyka rozprawę, powódka nie oponowała, lecz zgodziła się z powyższym, zobowiązując się jedynie do podania na piśmie jeszcze tego samego dnia o załączenie jakich dokumentów z akt komorniczych wnosi. Sąd uznał zatem, że powódka nie popierała zawartego w pozwie wniosku o dopuszczenie dowodu z przesłuchania stron i świadka, co zresztą i tak nie przyczyniłoby się do ustalenia daty doręczenia dłużnikowi zawiadomienia o wszczęciu egzekucji z ograniczonego prawa rzeczowego.

Ciężar dowodu okoliczności faktycznych mających istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia spoczywał w przedmiotowej sprawie na powódce, jako osobie, która z tychże faktów wywodziła skutki prawne, stosownie do treści art. 6 k.c. Reguła ta znajduje również swój procesowy odpowiednik w treści art. 232 k.p.c., w świetle którego to strony są obowiązane wskazywać dowody dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne. Oznacza to, że obecnie Sąd nie jest odpowiedzialny za wynik postępowania dowodowego, a ryzyko nieudowodnienia podstawy faktycznej żądania (w tym interesu prawnego w wytoczeniu powództwa o ustalenie) ponosi powódka. Podkreślenia w tym miejscu wymaga, że powódka, jako strona inicjująca proces, była obowiązana do udowodnienia wszystkich twierdzeń pozwu, w oparciu o które sformułowała swoje roszczenie. Zgodnie ze stanowiskiem Sądu Najwyższego, zadaniem sądu nie jest zarządzenie dochodzeń w celu uzupełnienia lub wyjaśnienia twierdzeń stron i wykrycia środków dowodowych pozwalających na ich udowodnienie, ani też sąd nie jest zobowiązany do przeprowadzenia z urzędu dowodów zmierzających do wyjaśnienia okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy (por. wyrok SN z dnia 17 grudnia 1996 roku, I CKU 45/96, OSNC 1997/ 6-7/76). Podkreślić jednak należy, że dowodzenie własnych twierdzeń nie jest obowiązkiem strony ani materialnoprawnym, ani procesowym, a tylko spoczywającym na niej ciężarem procesowym i w konsekwencji sąd nie może nakazać, czy zobowiązać do przeprowadzenia dowodu i tylko od woli strony zależy, jakie dowody sąd będzie prowadził. Jeżeli strona uważa, że do udowodnienia jej twierdzeń wystarczy określony dowód i dlatego nie przytacza innych dowodów, to jej błąd nie jest usprawiedliwiony, sama ponosi winę niezgłoszenia dalszych dowodów i nie może zarzucać nieuzasadnionego uniemożliwienia wykazania jej praw. Wskazać przy tym należy, że obowiązujące przepisy (art. 207 § 6 k.p.c.) nakazują stronom postępowania przytaczanie okoliczności faktycznych i dowodów, co do zasady wraz z pierwszym pismem, w którym zajmuje stanowisko w sprawie (pозwie, odpowiedzi na pozew, sprzeciwie). Już zatem w treści pozwu powód winien niezwłocznie przedstawić wszelkie wnioski dowodowe i dowody na uzasadnienie swoich twierdzeń faktycznych (B. K., Rozważania o "braku zwłoki" jako podstawie uwzględnienia spóźnionego materiału procesowego na gruncie art. 207 § 6 oraz 217 § 2 k.p.c. Artykuł. S. P.. (...) -148). Wskazać bowiem należy, że § 2 art. 217 k.p.c. jasno wskazuje, że fakty i dowody winny być przytaczane „we właściwym czasie” pod rygorem ich pominięcia jako spóźnionych (por. Komentarz do art. 217 Kodeksu postępowania karnego: P. Telenga i inni, Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz. WKP, 2012; T. Żyżnowski i inni, Kodeks postępowania karnego. Komentarz. Tom I. Artykuły 1-366. Lex, 2013; B. Karolczyk, Rozważania o "braku zwłoki" jako podstawie uwzględnienia spóźnionego materiału procesowego na gruncie art. 207 § 6 oraz 217 § 2 k.p.c. Artykuł. St.Prawn. 2012/1/123-148).

Na marginesie należy w tym miejscu przytoczyć treść art. 207 § 6 k.p.c., zgodnie z którym Sąd pomija spóźnione twierdzenia i dowody, chyba że strona uprawdopodobni, że nie złożyła ich w pozwie, odpowiedzi na pozew lub dalszym piśmie przygotowawczym bez swojej winy lub że uwzględnienie spóźnionych twierdzeń i dowodów nie spowoduje zwłoki w rozpoznaniu sprawy albo że występują inne wyjątkowe okoliczności. Zgodnie z treścią powołanego powyżej przepisu zaniedbania strony w zakresie zgłoszenia na oznaczonym etapie postępowania twierdzeń i dowodów rodzą poważne konsekwencje, bowiem strona ta traci prawo ich powołania na późniejszym etapie postępowania. Konstatacji tej nie zmienia okoliczność, iż Kodeks postępowania cywilnego daje stronom możliwość przedstawienia nowych dowodów w postępowaniu odwoławczym (art. 381 k.p.c.). Możliwość ta jest bowiem obostrzona określonymi warunkami - potrzeba powołania się na dany dowód musi się ujawnić już po zakończeniu postępowania przed

Sądem pierwszej instancji - przy czym strona nie może skutecznie żądać ponowienia lub uzupełnienia dowodu w postępowaniu apelacyjnym li tylko dlatego, że spodziewała się korzystnej dla siebie oceny określonego dowodu przez Sąd pierwszej instancji (por. wyrok SN z dnia 10.07.2003 r., I CKN 503/01, LEX nr 121700; wyrok SN z dnia 24.03.1999 r., I PKN 640/98, OSNP 2000/10/389).

Mając powyższe na uwadze Sąd oddalił powództwo w całości.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 102 k.p.c., odstępując od obciążenia powódki kosztami procesu ze względów słuszności.

Z uwagi na fakt, iż pozwani byli w przedmiotowej sprawie reprezentowani przez pełnomocnika ustanowionego z urzędu Sąd przyznał i nakazał wypłacić na rzecz adw. S. G. ze środków Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego dla Łodzi-Widzewa w Łodzi kwotę 738 zł tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej pozwanym z urzędu.

Z tych względów orzeczono, jak w sentencji.

ZARZĄDZENIE

Doręczyć odpis wyroku wraz z odpisem uzasadnienia pełnomocnikowi pozwanych z urzędu.

Sędzia SR Anna Bielecka-Gąszcz